DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.01.752 **JEL classification: O38, H83**
UDC: 351:001.895

Галина ЛЯХОВИЧ
доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування,
Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Західноукраїнський національний університет, Україна
ORCID iD: 0000-0002-0077-9128

Оксана ВАКУН
кандидат економічних наук,
доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування,
Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Західноукраїнський національний університет, Україна
ORCID iD: 0000-0002-7774-7204

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ: ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ

Анотація

Стаття присвячена обґрунтуванню теоретико-правових засад щодо визначення поняття та характерних особливостей інноваційної політики в публічній сфері.

Аргументовано, що інновації в публічній сфері – це впровадження нових ідей, управлінських підходів, сервісів та цифрових технологій у державне та муніципальне управління. Вони спрямовані на підвищення прозорості, ефективності роботи відомств та якості життя громадян, перетворюючи бюрократичну систему на відкрите та гнучке середовище.

Визначено, що термін «інновація» є багатогранним та динамічним і має безліч наукових інтерпретацій. Авторами здійснено аналіз теоретичних засад щодо визначення суті поняття «інновації». На основі аналізу наукових позицій визначено, що інновація – це впроваджене практично, затребуване ринком нововведення (новий продукт, послуга, технологія чи метод організації), яке підвищує ефективність процесів і приносить економічну, соціальну чи наукову користь. Сама по собі ідея або винахід інновацією не є, доки вони не доведені до практичного використання.

У статті відзначено, що інновації не слід ототожнювати із такими поняттями як «новації» та «нововведення», позаяк новація – це саме нове явище або ідея, нововведення – процес впровадження цієї ідеї в практику, а інновація – успішно реалізоване нововведення, що дало вимірний корисний ефект (наприклад, прибуток або зростання продуктивності).

Звернута увага на те, що інновації стануть фундаментом для швидкого відновлення України, адже дозволять збудувати нову, сучасну економіку замість простого копіювання минулого.

Відзначено, що інноваційна політика у повоєнному відновленні України – це стратегічний курс держави на перехід від сировинної моделі до високотехнологічної економіки через цифровізацію промисловості, розвиток ІТ-сектору, штучного інтелекту, кібербезпеки, стартапів та створення регіональних технопарків.

Авторами наголошено, що публічне управління інноваційного типу робить головним пріоритетом партнерство та двосторонній діалог із громадянами замість одностороннього інформування.

© Галина Ляхович, Оксана Вакун, 2025

Отримано: 07.02.2025 р. **Рекомендовано до друку:** 16.02.2025 р. **Опубліковано:** 26.03.2025 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Ляхович Г., Вакун О. Інноваційна політика в публічній сфері: поняття та характерні особливості. Економічний аналіз. *Економічний аналіз.* 2025. Том 35. № 1. С. 752-761. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.01.752

Ключові слова: інновації; інноваційна політика; публічна сфера; публічне управління; інноваційний тип; публічна влада; повоєнне відновлення.

Вступ

Однією із сучасних тенденцій у сфері публічного управління є все більш активне впровадження інновацій у практичну діяльність публічних органів влади.

Останніми десятиріччями спостерігається зростання інтересу до інновацій у публічному секторі як засобу підвищення ефективності та якості державних послуг. Нині інновації у публічному секторі розглядаються як відкритий процес співробітництва між заінтересованими сторонами через різні організації. Цей поворот до відкритих та спільних підходів актуалізує проблему мотивації зацікавлених сторін щодо приєднання до інноваційного процесу. Головна проблема такого підходу – як зацікавити та мотивувати громадян, бізнес і партнерів приєднатися до створення нових державних послуг.

Сучасна економіка провідних країн базується на масштабних інноваціях та описується концепціями «Індустрія 4.0», «6-й технологічний уклад», «цифрова економіка» та «наукомістка економіка». Ці підходи відображають перехід до інтелектуального виробництва, глобальної цифровізації, високих технологій та сталого розвитку.

Система публічного управління в Україні натепер має чимало проблем. До них належать високий рівень корупції, неефективність прийняття рішень та застаріле або суперечливе законодавство. Це заважає державі швидко та якісно реагувати на виклики та задовольняти потреби суспільства. Ці недоліки створюють значні перешкоди для розвитку держави та суспільства, особливо в умовах воєнного стану та євроінтеграційних процесів. Загалом, реформування системи публічного управління в Україні в умовах воєнного стану та євроінтеграції потребує комплексного підходу. Це допоможе подолати перешкоди для розвитку держави і забезпечити ефективне відновлення та європейське майбутнє країни. Відтак впровадження відкритих інновацій у державному секторі залучає громадян та експертів до розв’язання проблем, підвищує прозорість влади, покращує якість послуг і зміцнює довіру суспільства до державних інституцій через спільний пошук ефективних рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблеми формування та реалізації ефективної регіональної та державної інноваційної політики є досить актуальними, і ті чи інші аспекти даного питання знаходять своє відображення у працях широкого кола дослідників.

Науково-теоретичну базу для написання даної статті склали праці: Ю. В. Белянська, Є. Гнітецький, А. В. Гріщенко, К. О. Дубова, І. Ю. Думанська, М. Іжа, Н. Колісніченко, А. Кузнєцова, І. В. Кукушка, М. В. Лукашук, І. І. Нинюк, Т. Пахомова, Є. О. Романенко, В. В. Сиченко, А. Г. Супрун та ін.

Мета статті

Метою даної статті є обґрунтування теоретико-правових засад щодо визначення поняття та характерних особливостей інноваційної політики в публічній сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження

Україна сьогодні живе в умовах повномасштабної війни, яка кардинально змінила суспільно-політичну систему. Головними викликами стали захист суверенітету, важкі економічні втрати та адаптація державного апарату до військових реалій за збереження курсу на цифровізацію і євроінтеграцію. Водночас такого роду процеси вимагають від держави постійного оновлення законодавства, зміцнення національної безпеки та ефективних управлінських рішень.

Саме тому виправдана увага державної та, зокрема, правової політики приділяється інноваційній діяльності та підтримці інновацій в Україні у публічній сфері. Разом з тим, як будь-яке нове явище потребує своєї поступової рецепції в правовому просторі, так і напрямок, фактично сфокусований на принципово новому, передбачувано містить низку поки що невирішених концептуальних питань правового регулювання, які потребують осмислення та наукової дискусії.

А. Кузнєцова у своїй роботі стверджує, що «єдиний у своєму роді процес, що об’єднує

науку, техніку, економіку, бізнес і управління, – це процес розробки і впровадження інновацій. У ньому втілюються ті знання, які компетентний керівник, ефективно працюючий учений, творчий мислячий інженер, розумний урядовець і просто освічений член суспільства повинен мати завтра. Це процес перетворення наукового знання у фізичну реальність, що змінює суспільство. Вивчення інноваційної діяльності підприємства, теоретичні і практичні пошуки можливостей її активізації як на рівні підприємств, так і на рівні держави активно проводяться у всіх країнах світу. Водночас у світовій економічній літературі немає однозначного визначення інновацій, хоча саме поняття «інновація» з'явилося у XIX столітті» [1, с. 27].

З метою визначення характерних особливостей інноваційної політики в публічній сфері, вбачаємо за доцільне зупинитися на визначенні поняття «інновації».

Термін «інновація» є багатогранним та динамічним. Існування великої кількості теоретичних підходів та різноманітність специфічних умов здійснення інноваційної діяльності призвели до появи множини визначень поняття «інновація».

Вперше згадки про інновації у науковому контексті з'явилися в роботах економістів у початку XX ст. Саме новизну австрійський та американський економіст Й. Шумпетер вважав вирішальним критерієм під час визначення інновації (нововведення) та першим серед економістів зробив спробу дослідити можливості здійснення нововведень. Науковець ввів дане поняття в наукове вживання, виділивши п'ять типових змін, що породжують інновації, до яких належать:

- використання нової техніки, нових технологічних процесів чи нового ринкового забезпечення виробництва;
- впровадження продукції з новими властивостями та якісними характеристиками;
- використання нових видів сировини;
- зміни в організації виробництва та його матеріально-технічному забезпеченні;
- поява нових ринків збуту. Термін «інновація» трактував так: «втілення наукового відкриття технічного винаходу в новій технології або в новому виді виробу» [2, с. 413].

Науковець Є. Гнітецький пропонує розглядати 3 основні підходи до трактування визначення «інновація» у контексті економічних наук та наводить аргументи до кожного із них на основі напрацювань науковців:

1. «Об'єктний (інновація розглядається як певний результат у вигляді нової технології, нового товару, методу тощо): інновація є кінцевим результатом діяльності зі створення і використання нововведень, втілених у вигляді удосконалених або нових товарів, технологій їх виробництва, методів управління на всіх стадіях виробництва і збуту товарів, які сприяють розвитку та підвищенню ефективності функціонування підприємств».

2. Процесний (інновація як процес впровадження певних змін) : це використання в тій або іншій сфері діяльності результатів інтелектуальної праці, технологічних розробок, покликаних вдосконалювати соціально-економічну діяльність.

3. Трансформаційний (зміни в діяльності підприємства): це трансформація в початковій структурі виробничого механізму, перехід від внутрішньої структури до нового стану, що спричиняє зміни з позитивними і негативними соціально-економічними наслідками в діяльності організації» [3].

Поняття «інновація», як зауважує Ю. В. Белянська, «запроваджено від англ. innovation – нововведення, що в свою чергу походить від лат. novatio – оновлення, зміни, та префіксу in, який означає в напрямку до чогось, тобто за своєю етимологією, інновація – це рух в напрямку до змін. Авторка зазначає, що інновація – це результат реалізації ідеї у вигляді впровадження нових або вдосконалених технологій, продукції, послуг, що мають економічні, соціальні та інші ефекти в процесі розвитку та здобуття конкурентних переваг» [4, с. 56].

А. В. Гріщенко вважає, що «інновація являє собою результат інноваційного процесу у вигляді нового, якісного продукту, методу або ж нової технології, що має практичне застосування на підприємстві та на ринку з однієї сторони та з іншої – інновація як процес охоплює всі елементи, які забезпечують

ефективність від розроблення, проєктування, організації виробництва до реалізації нової продукції на ринку з урахуванням ефективного управління інноваційною діяльністю, що супроводжується досягненням ефективності (економічної, соціальної та екологічної)» [5, с. 183]. Тобто, інновація – це впроваджений та успішно застосований новий результат наукових досліджень, розробок чи відкриттів, що суттєво покращує існуючі процеси чи створює нові ринки.

На думку А. Супрун, «інновація – це не лише нововведення, це й здатність до нового типу мислення та переосмислення наявних сталих, традиційних істин, що є передумовою участі у розбудові нашої держави» [6, с. 31-32]. Автор трактує інновації як нове знання чи підхід, які змінюють старі правила. Це допомагає людям та країнам зростати, вирішувати складні завдання та рухатися вперед.

У своїй роботі І. Ю. Думанська пропонує розглядати «інновації як процес отримання технічного, соціально-економічного, організаційного, правового ефекту в усіх сферах діяльності суспільства з урахуванням можливості ризику під час реалізації результатів наукової праці з метою задоволення нових суспільних потреб» [7, с. 196].

Окремі дослідники визначають «інновацію як кінцевий результат інноваційної діяльності, який виведено на ринок і спрямовано на покращення або створення нових продуктів, процесів чи методів» [8, с. 12]. Погоджуючись із даною тезою відзначимо, що інновація дійсно становить кінцевий результат інтелектуальної та творчої діяльності, доведений до ринку у вигляді нового чи покращеного продукту, послуги, процесу чи методу. Вона приносить реальну користь, підвищує ефективність роботи та задовольняє нові запити людей чи бізнесу.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» «інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [9].

Отже, інновація – це впроваджене практично, затребуване ринком нововведення (новий продукт, послуга, технологія чи метод організації), яке підвищує ефективність процесів і приносить економічну, соціальну чи наукову користь. Сама по собі ідея або винахід інновацією не є, доки вони не доведені до практичного використання.

Вагому специфічність інновацій наводить у своїй праці К. О. Дубова про те що, «інновації важливо відокремлювати від новацій та нововведення...». На думку автора «новація» – це продукт інтелектуальної діяльності людини, результат її досліджень (базові, прикладні, експериментальні) в будь якій сфері життєдіяльності (ноу-хау, винаходи, пропозиції раціоналізаторського характеру). «Нововведення» – це практичне освоєння новації, технологічні або технічні процеси, які можуть впливати на результат матеріального виробництва. Так, як зазначає автор, лише після того, як «нововведення» отримало значне розповсюдження, воно стає «інновацією» [10, с. 616]. Ми повністю погоджуємось із даним твердженням. Так, розділяти ці поняття важливо, оскільки вони позначають різні стадії та аспекти появи нового: від простої ідеї до отримання реальної економічної чи соціальної користі. Новація – це саме нове явище або ідея, нововведення – процес впровадження цієї ідеї в практику, а інновація – успішно реалізоване нововведення, що дало вимірний корисний ефект (наприклад, прибуток або зростання продуктивності).

Слід наголосити на тому, що важливе значення запровадження інновацій має у публічній сфері.

Є. О. Романенко у своїй роботі звертає увагу на те, що «з початком повномасштабного вторгнення в Україні та введенням воєнного стану наприкінці 2022 року Стратегію реформування державного управління було оновлено, додавши до неї заходи, що стосуються зміцнення спроможності в умовах інтенсифікації процесу європейської інтеграції та коригування пріоритетів у відповідь на надзвичайні обставини. Стратегія реформування державного управління визначає такі напрями реформування: формування і координація державної політики (стратегічне планування державної

політики, покращення якості нормативно-правової бази та загальної політики, забезпечення ґрунтовного аналізу і залучення громадськості до формування політики); підвищення підзвітності органів державного управління (збільшення прозорості діяльності, забезпечення вільного доступу до публічної інформації); управління фінансами держави (адміністрування податків, підготовка та виконання державного бюджету, система державних закупівель, внутрішній і зовнішній аудит); осучаснення державної служби та управління людськими ресурсами» [11, с. 83-84].

Так, наприкінці 2022 року Уряд адаптував Стратегію реформування державного управління на 2022-2025 роки, врахувавши нові виклики повномасштабної війни, завдання повоєнного відновлення та набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС.

Водночас, як зазначають В. В. Сиченко та М. В. Лукашук, «в умовах воєнного часу ключовими проблемами у сфері публічного управління стала оптимізація кадрового складу системи публічного управління, впровадження інноваційних методів у її діяльність, цифровізації деяких процесів державної служби (кадровий облік, оцінювання та надання певних державних послуг)» [13, с. 92]. Проте, цифрова трансформація в Україні під час кризових умов дійсно триває. Портал та застосунок «Дія» стали ключовими інструментами для швидкого надання державних послуг онлайн, зокрема оформлення статусу внутрішньо переміщеної особи (ВПО), подачі заяв про пошкоджене чи знищене майно та генерування цифрових документів.

У своїй роботі І. І. Нинюк зазначає, що «впровадження систем електронного документообігу, автоматизованих систем управління та використання штучного інтелекту для прийняття рішень є необхідними кроками для побудови сучасної системи публічного управління. Інновації сприяють підвищенню доступності та зручності публічних послуг для громадян. Наприклад, електронне урядування та електронні сервіси дозволяють отримувати необхідну інформацію та виконувати необхідні дії онлайн, що значно економить час та зусилля» [14, с. 14]. Погоджуючись із даним твердженням відзначимо, що впровадження електронного документообігу, автоматизації та штучного інтелекту є критично важливим для сучасного публічного управління. Ці інструменти прискорюють обробку даних, знижують витрати та підвищують прозорість роботи органів влади.

Крім того, як зауважують дослідники М. Іжа та Т. Пахомова, «інтеграція міжнародного досвіду відкриває можливості для синхронізації національних інноваційних стратегій з європейськими практиками, що створює передумови для підвищення ефективності після кризового економічного розвитку. У контексті післявоєнного відновлення економіки варто зосередити увагу й на концентрації зусиль на регіональному та місцевому рівнях. Так, перед органами публічного управління постануть завдання, що виходять за рамки відновлення зруйнованих інфраструктурних об’єктів і охоплюють стратегічний розвиток територій. Важливу роль у цьому процесі відіграватимуть органи місцевого самоврядування та регіональні управлінські структури, які виступатимуть рушіями економічного зростання, тому їхня діяльність потребуватиме ефективної адміністративної координації та застосування інноваційних інструментів для підвищення результативності управлінських процесів» [15, с. 7].

Разом з тим, слід зазначити, що державний апарат часто стикається із серйозними проблемами, гальмуючи при цьому розвиток бізнесу та суспільства. Уряди часто критикують за повільність, суворі правила, небажання змінюватися та негативне ставлення до змін та інновацій, що обмежують соціальний прогрес та економічне зростання сучасних держав.

Стосовно цього окремі зарубіжні дослідники зазначають, що організації державного сектору часто гальмують інновації через жорстку бюрократію. Для їх подолання та розвитку інновацій потрібні нові підходи, що виходять за межі класичних управлінських моделей [16, с. 328].

Також Р. Голембієвський та Е. Вігода у своїй роботі наголошують, що «інновації та бюрократія становлять «дивну пару» через численні відмінності в основних принципах. Наприклад, бюрократія покладається на старі

організаційні моделі (традиції, вертикальні канали зв'язку, порядок та контроль), а не на інноваційні (креативність, цілеспрямованість, автономія та відповідальність). Отже, успішні інновації приречені на провал, якщо вони започатковані на класичних бюрократичних моделях» [17, с. 271].

Зазначимо також, що чим складнішою є інновація, тим більше перешкод доводиться долати.

Історія розвитку управління взагалі й публічного управління зокрема показує, що управління та публічне управління змінюються у бік інновацій. Швидкість і глибина цих змін залежить від розміру і масштабу об'єкта управління: що менше система, то швидше і простіше у ній впроваджуються нововведення, тоді як великі структури змінюються повільніше через своєї інерційності. Саме з цієї причини сфера публічного управління є найбільш інерційною щодо інноваційного розвитку.

Ми поділяємо позицію О. Білик про те, що «реформи та інновації в публічному управлінні є ключовим чинником трансформації традиційної моделі публічного управління в більш гнучкі, відкриті та ефективні форми управління. Вони охоплюють як впровадження нових технологій, так і зміну управлінської культури, організаційних структур та підходів до взаємодії з громадянами. Реформи публічного управління, зокрема запровадження моделей New Public Management, мережевого врядування та неовеберіанського підходу, засвідчили, що уніфіковані рішення не завжди ефективні. Важливу роль відіграють національні особливості, управлінські традиції та рівень політичної волі. Партнерство між державою, бізнесом і громадянським суспільством стає основою нової моделі публічного управління, що сприяє не лише кращому задоволенню потреб громадян, а й створенню нових механізмів спільного вирішення проблем. Цифровізація та інтелектуальні технології (наприклад, штучний інтелект) є каталізаторами змін, що вимагають постійного підвищення кваліфікації публічних службовців і впровадження людиноцентричних сервісів» [18, с. 13].

Варто зазначити також, що не менш вагому роль та значення матимуть інновації у повоєнній відбудові нашої держави. Інноваційну політику в повоєнній відбудові України можна визначити як стратегічний курс держави на перехід від сировинної економіки до високотехнологічної. Вона передбачає цифровізацію промисловості, розвиток сектору IT, штучного інтелекту й кібербезпеки, підтримку стартапів, а також створення регіональних кластерів та технопарків для забезпечення конкурентоспроможності країни.

З приводу цього І. В. Кукушка також «вбачає за доцільність акцентувати увагу на пріоритетах державної політики у післявоєнний період. Її основне завдання полягає у створенні сприятливих економічних умов для виходу на ринок конкурентоспроможної інноваційної продукції, що забезпечить досягнення стратегічних цілей держави. Для реалізації цього підходу доцільним є формування системи довгострокового планування, яка включатиме стабільну структуру цілепокладання, визначення завдань для кожної стратегічної мети та розробку дорожніх карт із чіткими часовими орієнтирами. Така система сприятиме прогнозуванню результатів у площині комерційної прибутковості та конкурентоспроможності, й у ширшому вимірі – бюджетної стійкості, соціально-економічного ефекту та підвищення рівня економічної безпеки держави» [19, с. 62].

Інноваційна політика у повоєнному відновленні України можна розуміти як перехід від простого відтворення зруйнованого до створення конкурентоспроможної, цифрової та зеленої економіки на базі концепції Build Back Better. Головними пріоритетами є інтеграція до ринків ЄС, розвиток наукомістких галузей, впровадження енергоефективних технологій та глибока цифровізація всіх секторів.

Висновки

Отже, публічне управління інноваційного типу ставить у пріоритет якісний діалог з громадянами. Воно переходить від простого інформування до постійного спілкування та партнерства. Мета такого підходу – пошук спільних рішень та згоди щодо ключових питань життя суспільства через сучасні цифрові канали та відкриті платформи.

Інноваційна політика в публічній сфері – це система нових методів, цифрових технологій та

організаційних підходів, які держава використовує для модернізації своєї роботи, покращення надання послуг громадянам та підвищення прозорості влади. Вона спрямована на відмову від застарілої бюрократії на користь гнучких, відкритих та орієнтованих на людину рішень.

Інновації в публічній сфері можна визначити як впровадження нових або вдосконалених ідей, процесів, послуг чи організаційних рішень органами влади, спрямованих на підвищення ефективності управління, покращення якості надання державних послуг, забезпечення прозорості та задоволення актуальних потреб суспільства.

Загалом, введення інноваційних методів у сферу публічного управління в Україні сприяє консолідації суспільства, покращує роботу державних органів та об'єднує суспільство. Завдяки новим цифровим технологіям та розвитку державної політики наша держава має шанс стати лідером із ефективним управлінням і тісною співпрацею з громадянським суспільством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кузнєцова А. Я. Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності : монографія. Львів : Львівський банківський інститут НБУ, 2005. 367 с. ISBN 966-368-002-4. URL: https://catalog.lounb.org.ua/bib/613132.
2. Schumpeter J. A. The Economics and Sociology of Capitalism / ed. by R. Swedberg. Princeton, NJ : Princeton University Press, 1991. 492 p. ISBN 978-0-691-00383-2.
3. Гнітецький Є. В. Сутність та взаємозв'язки між базовими категоріями теорії інновацій. Ефективна економіка. 2012. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1492.
4. Белянська Ю. В. Економічна сутність та значення інновацій у сучасних умовах господарювання. Review of Transport Economics and Management. 2020. Вип. 4 (20). С. 55–65. DOI: https://doi.org/10.15802/rtem2020/209406.
5. Гріщенко А. В. Суть і основні поняття інноваційного розвитку підприємства: теоретичний аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 20. С. 181–188. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.181.
6. Супрун А. Г. Філософські основи феномену інноваційності в умовах транзитивного суспільства. Науковий вісник НУБіП України. Серія: Гуманітарні студії. 2017. С. 27–35. URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Gumanitarni/article/viewFile/9598/8584.
7. Думанська І. Ю. Сутність, критерії та наукові підходи до трактування категоріального апарату теорії інновацій в АПК. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 13. С. 191–197. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/32.pdf.
8. Дорошкевич К. О., Колінко Н. О., Дзвоник Р. О. Інноваційний розвиток підприємства: сутність, значення та візуалізація складових. Економічний простір. 2024. № 190. С. 8–14. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-2.
9. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text.
10. Дубова К. О. Щодо визначення поняття «інновація». Інновації в суднобудуванні та океанотехніці : матеріали XIV Міжнародної науково-технічної конференції. Миколаїв, 2023. С. 615–617.
11. Романенко Є. О. Правовий зміст Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки. Наукові інновації та передові технології. 2021. № 2 (2). С. 72–85. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/517/520.

12. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 831-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-р#Text.

13. Сиченко В. В., Лукашук М. В. Трансформація державного управління в умовах глобальних та євроінтеграційних вимірів. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. Т. 33 (72), № 5. С. 89–94. DOI: https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2022.5/14.

14. Нинюк І. І., Нинюк М. А. Правове забезпечення інновацій у публічному управлінні України: реформи, досягнення та виклики. Український політико-правовий дискурс. 2024. № 1. С. 1–17. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.13350126.

15. Іжа М., Пахомова Т. Концептуальні підходи до інноваційних механізмів публічного управління відновленням територій. Аспекти публічного управління. 2022. Т. 10, № 3. С. 5–10. DOI: https://doi.org/10.15421/152214.

16. Vigoda-Gadot E., Shoham A., Schwabsky N., Ruvio A. Public Sector Innovation for Europe: A Multinational Eight-Country Exploration of Citizens' Perspectives. Public Administration. 2008. Vol. 86, № 2. P. 307–329. DOI: https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2008.00731.x.

17. Golembiewski R. T., Vigoda-Gadot E. Organizational Innovation and the Science/Craft of Management. Current Topics in Management / eds. M. A. Rahim, R. T. Golembiewski, K. D. Mackenzie. Greenwich, CT : JAI Press, 2000. Vol. 5. P. 263–280.

18. Білик О. І. Інноваційні підходи у публічному управлінні. Наукові інновації та передові технології. 2022. № 11 (13). С. 11–22. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-11(13)-11-22.

19. Кукушка І. В. Інновації як дієвий інструмент розвитку країни в післявоєнний період. Актуальні проблеми економіки. 2022. № 12 (258). С. 55–64. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2022/12/Kukushka-Iryna-Vasylivna.pdf.

REFERENCES

1. Kuznietsova, A. Ya. (2005). Financing investment and innovation activity. Lviv Banking Institute of the National Bank of Ukraine. https://catalog.lounb.org.ua/bib/613132

2. Schumpeter, J. A. (1991). The economics and sociology of capitalism (R. Swedberg, Ed.). Princeton University Press.

3. Hnitetskyi, Ye. V. (2012). The essence and interrelations between the basic categories of innovation theory. Efficient Economy, 8. http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1492

4. Belianska, Yu. V. (2020). Economic essence and significance of innovations in modern economic conditions. Review of Transport Economics and Management, 4(20), 55–65. https://doi.org/10.15802/rtem2020/209406

5. Hrishchenko, A. V. (2024). The essence and basic concepts of innovative development of an enterprise: Theoretical aspect. Investments: Practice and Experience, 20, 181–188. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.181

6. Suprun, A. H. (2017). Philosophical foundations of the phenomenon of innovativeness in a transitive society. Scientific Bulletin of NUBiP of Ukraine. Series: Humanitarian Studies, 27–35. http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Gumanitarni/article/viewFile/9598/8584

7. Dumanska, I. Yu. (2017). Essence, criteria and scientific approaches to interpreting the categorical apparatus of innovation theory in the agro-industrial complex. Economy and Society, 13, 191–197. https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/32.pdf
8. Doroshkevych, K. O., Kolinko, N. O., & Dzvonyk, R. O. (2024). Innovative development of an enterprise: Essence, significance and visualization of components. Economic Space, 190, 8–14. https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-2
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (2002, July 4). On innovation activity (Law of Ukraine No. 40-IV). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text
10. Dubova, K. O. (2023). On defining the concept of "innovation." In Innovations in shipbuilding and ocean engineering: Proceedings of the XIV International scientific and technical conference (pp. 615–617).
11. Romanenko, Ye. O. (2021). Legal content of the Strategy for Public Administration Reform of Ukraine for 2022–2025. Scientific Innovations and Advanced Technologies, 2(2), 72–85. http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/517/520
12. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021, July 21). Some issues of public administration reform in Ukraine (Order No. 831-r). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-p#Text
13. Sychenko, V. V., & Lukashuk, M. V. (2022). Transformation of public administration under global and European integration dimensions. Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Public Administration, 33(72), 89–94. https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2022.5/14
14. Nyniuk, I. I., & Nyniuk, M. A. (2024). Legal support for innovations in public administration of Ukraine: Reforms, achievements and challenges. Ukrainian Political and Legal Discourse, 1, 1–17. https://doi.org/10.5281/zenodo.13350126
15. Izha, M., & Pakhomova, T. (2022). Conceptual approaches to innovative mechanisms of public administration for territorial recovery. Aspects of Public Administration, 10(3), 5–10. https://doi.org/10.15421/152214
16. Vigoda-Gadot, E., Shoham, A., Schwabsky, N., & Ruvio, A. (2008). Public sector innovation for Europe: A multinational eight-country exploration of citizens' perspectives. Public Administration, 86(2), 307–329. https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2008.00731.x
17. Golembiewski, R. T., & Vigoda-Gadot, E. (2000). Organizational innovation and the science/craft of management. In M. A. Rahim, R. T. Golembiewski, & K. D. Mackenzie (Eds.), Current topics in management (Vol. 5, pp. 263–280). JAI Press.
18. Bilyk, O. I. (2022). Innovative approaches in public administration. Scientific Innovations and Advanced Technologies, 11(13), 11–22. https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-11(13)-11-22
19. Kukushka, I. V. (2022). Innovations as an effective tool for the country's development in the post-war period. Actual Problems of Economics, 12(258), 55–64. https://eco-science.net/wp-content/uploads/2022/12/Kukushka-Iryna-Vasylivna.pdf

Galyna Liakhovych, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Management and Administration, Ivano-Frankivsk Educational and Scientific Institute of Management West Ukrainian National University, Ukraine
Oksana Vakun, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Administration, Ivano-Frankivsk Educational and Scientific Institute of Management West Ukrainian National University, Ukraine

Innovation policy in the public sphere: concept and characteristics

Abstract
The article is devoted to the justification of theoretical and legal principles for defining the concept and characteristic features of innovation policy in the public sphere.
It is argued that innovations in the public sphere are the introduction of new ideas, management approaches, services and digital technologies into state and municipal administration. They are aimed at increasing transparency, efficiency of departments and quality of life of citizens, transforming the bureaucratic system into an open and flexible environment.
It is determined that the term "innovation" is multifaceted and dynamic and has many scientific interpretations.
The author analyzed the theoretical principles for defining the essence of the concept of "innovation". Based on the analysis of scientific positions, it was determined that innovation is a practically implemented, market-demanded innovation (new product, service, technology or method of organization), which increases the efficiency of processes and brings economic, social or scientific benefits. An idea or invention in itself is not an innovation until they are brought to practical use.
In the article, the author notes that innovations should not be identified with such concepts as “innovations” and “innovation”, since an innovation is a new phenomenon or idea, innovation is the process of implementing this idea into practice, and innovation is a successfully implemented innovation that has yielded a measurable beneficial effect (for example, profit or productivity growth).
Attention is drawn to the fact that innovations will become the foundation for the rapid recovery of Ukraine, as they will allow building a new, modern economy instead of simply copying the past.
It is noted that innovation policy in the post-war recovery of Ukraine is the state’s strategic course for the transition from a raw material model to a high-tech economy through the digitalization of industry, the development of the IT sector, artificial intelligence, cybersecurity, startups, and the creation of regional technology parks.
The author emphasizes that innovation-type public administration makes partnership and two-way dialogue with citizens the main priority instead of one-way information.

Keywords: innovation; innovation policy; public sphere; public administration; innovation type; public power; post-war recovery.

Cite as: Liakhovych, G., & Vakun, O. (2025). Innovation policy in the public sphere: concept and characteristics. *Economic analysis,* 35 (1), 752-761. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.01.752